

PRIRODOSLOVNI MUZEJ RIJEKA

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Prioritetni način prikupljanja građe u prirodoslovnim muzejima jest terenski rad. U 2009. g. terenskim radom prikupljena je geološko-paleontološka, mineraloška, zoološka i botanička građa.

- Sustavno geološko-paleontološko istraživanje i prikupljanje kredne i paleogenske fosilne faune i stijena za Paleontološku zbirku RH i Geološku stratigrafsku zbirku riječke regije obavljeno je: u Istri, u okolici Pazina (Grdoselo, Čerišnjevica, Kršikla), Gračišća (Brigi, Putinji, Čopi), na otoku Rabu (Kalifront, Stanišće, Slatina, poluotok Lopar), na Gornjem Jelenju, te na Velebitu (okolica Baških Oštarija i Brušana). Ručnim iskapanjem i odlamanjem stijena prikupljeno je 47 primjerka fosilne faune, 30 primjeraka stijena i 3 primjerka minerala (Rab) za Zbirku minerala.
- Sustavno je prikupljan materijal na terenu za zbirku morskih beskralješnjaka - Zbirka rakova. Istraživao se i prikupljao biološki materijal autonomnim ronjenjem u zoni infralitorala Riječkog zaljeva i otoka Unije.
- Sustavna biocenološka istraživanja u cilju procjene ekološkog stanja kvarnerskog podmorja obavljena su direktnom metodom uz upotrebu ronilačke opreme u području Primorsko-goranske županije na pet lokacija (Oštro-3, Kostrena-1, Mali Lošinj-1) u tri sezone (proljeće, ljeto, jesen). Uzorci flore i faune uzimani su sa površine od 20 cm² svakih 5 m, od 0-20 m dubine. Također su uzimani uzorci osnovnih fizikalnih i kemijskih parametara: tip dna, količina svjetlosti, temperatura, pH, nitrati, fosfati, otopljeni kisik, ukupni i fekalni koliformi. Materijal je konzerviran i sortiran po skupinama.
- Za ihtiološku zbirku sustavno je prikupljan materijal u zoni infralitorala Kvarnera. Sakupljeni su i rijetke i dubokomorske ribe južnog Jadrana. Izvršeno je i sakupljanje glavoča i ostalih riba u Južnoj Africi. Nastavljena su terenska istraživanja radi skupljanja ihtiofaune rijeka i boćatih voda Balkana. Prikupljeno je 1037 primjeraka riba.

- Prikupljanje botaničkog materijala za Herbarijsku zbirku, Zbirku mokrih uzoraka kormofita, Zbirku uzoraka biljnih tkiva na silikagelu te zbirku mahovina (u nastajanju) te istraživanje flore i vegetacije obavljeno je u Hrvatskoj i drugim državama (Albanija, Turska). Pri tome je za Herbarijsku zbirku prikupljeno i inventirano 925 primjeraka pod 91 inventarnim brojem, za Zbirku mokrih preparata kormofita 185 primjeraka pod 7 inventarnih brojeva te 300 primjeraka pod 56 inventarna broja za Zbirku uzoraka biljnih tkiva.

1.3. Darovanje

- Za Zbirku fosilne faune kvartara iz špilja riječkog područja, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara HAZU, Zagreb, donirao je 9 primjeraka kostiju skeleta raznih vrsta gornjopleistocenskih ptica, pretežito iz Pećine na Šaftici u Kastavštini.
- Za ihtiološku zbirku iz inozemnih institucija donirano je 101 primjerak riba sakupljenih u Engleskoj, Škotskoj, Grčkoj, Albaniji, Ukrajini, Rumunjskoj.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita / 2.2. Konzervacija

Zbirke Prirodoslovnog muzeja Rijeka pokretno su kulturno dobro i njihova se sustavna zaštita provodi čišćenjem, konzerviranjem i pohranjivanjem u raznim preparatorskim kutijama i posudama te primjerenim smještajem u metalne ormare i na metalne police (slika 1.). U okviru redovitog održavanja muzejske građe za sustavnu zaštitu i pohranu materijala nabavljene su preparatorske posude za mokre preparate malakološke zbirke.

- Za potrebe registracije zbirki beskralješnjaka obavljen je pregled svih zbirki, izvršena mjerenja i prema potrebi izdvajanje predmeta u novu zbirku ostalih morskih beskralješnjaka.
- U okviru sustavne zaštite i pohrane geološke građe obavljeno je mehaničko čišćenje, pranje vodom, prepariranje solnom kiselinom, označavanje inventarnih brojeva, etiketiranje, fotografiranje, sortiranje i pakiranje u PVC spremnice i kartonske kutije 350

primjeraka fosila, stijena i minerala koji su prikupljeni radom na terenu, doniranjem, i/ili su izlagani na izložbi *Otok RAB - sto milijuna godina geološke prošlosti*. Predmeti u vlasništvu Muzeja, nakon izložbe na Rabu, ponovno su sortirani i pohranjeni u metalne ormare.

- Za daljnju sustavnu zaštitu Herbarijske zbirke kormofita te zbirke mahovina (u nastajanju) nabavljeni su herbarijski papir i silika gel. Na herbarijskoj zbirci fumigacijom je obavljena godišnja dezinfekcija, a svi novoprikupljeni uzorci su prošli kroz 48-satno zamrzavanje.
- Obavljeno je konzerviranje, etiketiranje, fotografiranje i pohrana, novog sakupljenog biološkog materijala. Izvršena su dva godišnja pregleda i čišćenja zbirke te tekuće cjelogodišnje održavanje stalnih postava (mijenjanje rasvjetnih tijela, saniranje eksponata i čišćenje). Prebačeno je 40 primjeraka rakova u novu ambalažu te izvršeno fotografiranje istih. Preparirano je 223 komada mokrih preparata riba i njihovo fotografiranje. Izvršeno je herbariziranje 1100 primjeraka biljnog materijala (prebacivanje u novi herbarij) te fotografiranje istog. Također izvršeno namjensko mjerenje i fotografiranje preparata iz zbirke beskralješnjaka za potrebe registracije istih pri Ministarstvu kulture RH (zbirka plaštenjaka - 27 kom., zbirka mekušaca -350 kom., zbirka spužvi -104 kom., zbirka žarnjaka - 193 kom., zbirka kolutičavaca - 135 kom., zbirka mahovnjaka - 61 kom., zbirka bodljikaša - 193 kom.)

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

- U 2009. g. u inventarnu su knjigu vođenu FileMakerPro programom zavedeni predmeti pod: INV 11965-12389
- Prirodoslovni muzej je bio uključen u projekt "Portal Hrvatske kulturne baštine" Ministarstva kulture RH, a dio tog projekta je projekt "Digitalizacija i informatizacija građe Prirodoslovnog muzeja Rijeka". Rezultat projekta je novi portal Inventarne knjige Prirodoslovnog muzeja Rijeka na adresi <http://www.prirodoslovni.com/inventarna>. U cijelosti je digitalno fotografirana A04 Zbirka morskih mekušaca, a također je

fotografirano oko 100 primjeraka prirodnina (holotipovi, prvi nalazi vrsta za Jadran i Hrvatsku, te rijetke i zaštićene vrste, a opisi predmeta su prevedeni na engleski i prezentirani na portalu Inventarne knjige Prirodoslovnog muzeja Rijeka. Za potrebe projekta, od sredstava Ministarstva kulture RH, kupljen je novi digitalni fotoaparatus Canon PowerShoot G9 sa potrebnim objektivima za lupu.

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Zbirke anorganske prirode

G01 Zbirka minerala

- Inventirana su 3 uzorka minerala (inv. br. 850 do 852; ukupan broj primjeraka u zbirci 1143).

G02 Zbirka stijena

- Inventirano je 30 uzoraka stijena (inv. br. 387 do 417; ukupan broj primjeraka u zbirci 586)

G05 Geološka stratigrafska zbirka riječkog područja

- Inventirano je 38 uzoraka fosila i stijena različite geološke starosti (inv. br. 122 do 159; ukupan broj primjeraka u zbirci 159)

G06 Zbirka fosilne faune kvartara iz špilja riječke regije.

- Inventirano je 9 primjeraka kostiju skeleta raznih vrsta gornjopleistocenskih ptica (inv. br. 1767-1775); ukupan broj primjeraka u zbirci 2.984).

Zbirke beskralješnjaka i algi

A01 Zbirka spužava

- Inv. br. 104; ukupan broj primjeraka u zbirci 231

A02 Zbirka žarnjaka

- Inv. br. 193; ukupan broj primjeraka u zbirci 277

A03 Zbirka kolutićavaca

- Revidirana su 2 primjeraka (inv. br. 152-154); ukupan broj primjeraka u zbirci 344.

A04 Zbirka mekušaca

- Inventirano je 90 primjeraka (inv. br. 2379-2469); ukupan broj primjeraka u zbirci 9984.

A05 Zbirka rakova

- Inv. br. 1534; ukupan broj primjeraka u zbirci 3707.

A06 Zbirka lovkaša

- Inventirano je 7 primjeraka (inv. br. 61-68); ukupan broj primjeraka u zbirci 77.

A07 Zbirka bodljikaša

- Inventirano je 10 primjeraka (inv. br. 188-198); ukupan broj primjeraka u zbirci 574.

A08 Zbirka plaštenjaka

- Inventiran je 1 primjerak (inv. br. 27-28); ukupan broj primjeraka u zbirci 31.

A09 Zbirka ostalih morskih organizama

- Inventirano je 32 primjeraka (inv. br. 1-32); ukupan broj primjeraka u zbirci 78.

C01 Zbirka algi

- Inventiran je 1 primjerak (inv. br. 224-225); ukupan broj primjeraka u zbirci 225.

Zbirke kralješnjaka

B01 Ihtiološka zbirka

- Inventirano 1138 primjeraka riba pod 222 inventarna broja (INV 1994-2216).

B02 Herpetološka zbirka

- Inventirana 2 primjeraka pod 2 inventarna broja (INV 203, 204).

B03 Ornitološka zbirka

- Inventiran 1 primjerak pod 1 inventarnim brojem (INV 260).

Botaničke zbirke

C02 Herbarijska zbirka kormofita

- Za Herbarijsku zbirku prikupljeno je, determinirano i inventirano 925 primjeraka pod 91 inventarnim brojem (INV 1177-1268). Herbarijska zbirka je 2009. g. registrirana pri svjetskom registru herbarijskih zbirki Index Herbariorum (<http://sweetgum.nybg.org/ih/herbarium.php?irn=157889>)

C03 Zbirka mokrih botaničkih preparata

- Za Zbirku mokrih preparata kormofita prikupljeno je, determinirano i inventirano 185 primjeraka pod 7 inventarnih (INV 32-39) brojeva.

C04 Zbirka uzoraka biljnih tkiva

- Za Zbirku uzoraka biljnih tkiva prikupljeno je, determinirano i inventirano 300 primjeraka pod 56 inventarna broja (INV 179 – 235).

3.3. Fototeka

U obradi

3.4. Dijateka

Dijateka se vodi u FileMakerPro programu INV 1-669

3.5. Videoteka

U obradi

3.6. Hemeroteka

Hemeroteka se vodi u FileMakerPro programu. Inventirana su 28 članka, INV 483-511

3.8. Stručni arhiv

Opći arhiv - u obradi

3.9. Ostalo

- Plakatoteka, INV 271-277
- Knjiga evidencije o izložbama, INV 92-98
- Evidencija pedagoškoj djelatnosti, INV 489-640
- Evidencija o stručnom i znanstvenom radu, INV 1-133
- Evidencija o izdavačkoj djelatnosti, INV 1-32

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Kupljeno je 9 naslova specijalističke literature za stručnjake Muzeja.
Muzeju je donirano 26 knjiga.

4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Fond biblioteke vodi se u programu FileMaker. Inventirano 3.575 djela.

4.3. Zaštita knjižnične građe

Provodi se preventivna zaštita u smislu čišćenja i održavanja mikroklimatskih uvjeta.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Usluge za korisnike obavljaju se prema Poslovniku o korištenju specijalne knjižnice.

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

- Geološka građa riječke regije

Autorica: Koraljka Klepač; design interijera: Boris Cimaš; design izložbe Branko Lenić.

Vrsta izložbe: autorska stalna monografska izložba

Opseg: 200 izložaka; 9 zidnih vitrina, 6 postamenata s ladicama; površina prostora: 28 m²

Muzeološka prezentacija

Tiskani su i za izlaganje priređeni "Geološka karta Istre, Hrvatskog primorja, Gorskog kotara, sjeverozapadne Like i recentnih sedimenata podmorja" i "Geološki stup" s legendama. Priređen je interaktivni dvojezični (hrv.-engl.) CD-ROM na temu "Geološka građa riječke regije" s opisima i fotografijama 67 geološki važnih lokaliteta šireg riječkog područja. Dijelovi CD-ROM-a su prilagođeni za Earth Cach Sites na Internetu. Napravljena je Power Point prezentacija na temu "Geološka građa riječke regije", te 5 Power Point prezentacija fosilne mikrofaune riječkog područja iz razdoblja karbon-perm, trijas, jura, kreda i paleogen. Priređeno je likovno rješenje postava izložbe i promotivnog materijala. Za računalne prezentacije kupljeno je računalo i 5 digitalnih okvira.

Uređenje i opremanje prostora

Realizirana je izrada 9 zidnih izložbenih vitrina i 6 ormarića s ladicama (slika 2.), obavljeno je polaganje protukliznog poda i bojenje zidova. Ormarići s ladicama prilagođeni su izlaganju velikih uzoraka stijena i fosila – služe kao postamenti, i ujedno za izlaganje manjih uzoraka u

ladicama što je namijenjeno taktilnom razgledavanju izložbe slijepih i slabovidnih osoba. Muzej se time prvi put prilagođava potrebama ove skupine svojih potencijalnih korisnika.

- Infopunkt

Autori postava: Borut Kružić, Marin Kirinčić i Milvana Arko-Pijevac

Dizajn interijera: Boris Cimaš

Opseg: multimedija, prikaz zaštićenih područja Primorsko-goranske županije

Površina: 10 m²

Za podizanje standarda kvalitete i interpretacije prirodnih vrijednosti Primorsko-goranske županije uredio se Infopunkt u prostoru Prirodoslovnog muzeja Rijeka i krenulo u izradu multimedijских personalnih interaktivnih vodiča po Muzeju, koji će na atraktivan način prezentirati zaštićena i rijetka staništa te vrste širega riječkog područja (Gorski kotar, Istra, obalno područje i otoci), a koji su predstavljeni u stalnom postavu. Multimedijски personalni interaktivni vodič putem tiskanog materijala, audiovođenja i vizualne identifikacije omogućit će posjetiteljima atraktivan doživljaj prirodnih vrijednosti i ujedno pridonijeti stvaranju kvalitetnijeg imidža destinacije, posebno glede prirodne baštine. Kako se broj individualnih posjeta iz godine u godinu povećava, posebno broj stranih posjetitelja, vodič će biti objavljen i na engleskom jeziku. Na infodesku će se moći dobiti informacije o zaštićenim područjima Primorsko-goranske županije, a moći će se kupiti i originalni suveniri. U 2009. g. investicijskim sredstvima dovršeno je uređenje ulaznog dijela muzeja u Info punkt. Obavljeni su električarski, informatičarski, stolarski, ličilački i dizajnerski radovi na opremanju prostora (slika 3.).

- Za potrebe održavanja i nadopune stalnih postava *Multimedijalni centar Akvarij* i *Primorski botanički vrt* izvršeno je 9 jednodnevnih izlazaka na teren, te su sakupljeni razni biljni i životinjski materijali.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe / 6.2. Identifikacija/determinacija građe

Zbirke anorganske prirode

- U geološkim zbirka obrađeni su: primjerci različitih vrsta stijena sakupljeni terenskim radom na Rabu, Gornjem Jelenju i u okolici Brušana i Baških Oštarija; primjerci eocenske faune (numuliti, puževi, školjkaši, ježinci) i kredne faune (rudisti) prikupljeni vlastitim terenskim radom u Istri i na Rabu; obrađeni su primjerci kostiju skeleta gornjopleistocenskih ptica (donacija). Determinirano je, inventirano i pohranjeno u geološkim zbirka 80 primjeraka geoloških prirodnina.

Zbirke morskih beskralješnjaka i algi

- Obavljena su mjerenja i snimanja novih unosa u zbirke beskralješnjaka i algi: Porifera - INV 104; Cnidaria - INV 193; Mollusca - INV 2379, Annelida - INV 153, Bryozoa - INV 61; Echinodermata - INV 193; Tunicata - INV 27 i zbirka algi - INV 224 pripremljene su i poslane na registraciju u Ministarstvo kulture kao pokretno kulturno dobro. Inventirano je 139 predmeta u zbirka morskih beskralješnjaka i algi

Zbirke kralješnjaka

- Obrađeni su i pohranjeni primjerci ihtiofaune sakupljeni terenskim radom, razmjenom ili donacijom inozemnih ustanova. Inventirano je 1138 primjeraka riba (inventarni brojevi 1994.-2216.), ukupan broj primjeraka riba u zbirci je 6987. Tijekom 2009. godine zbirka riba Prirodoslovnog muzeja u Rijeci obogaćena je posebno vrijednim primjercima iz Hrvatske, Engleske, Škotske, Grčke, Albanije, Ukrajine, Rumunjske i Južne Afrike. Pohranjena su dva primjerka herpetofaune sakupljena na terenu (inventarni brojevi 203.-204.). Pohranjen je jedan primjerak ornitofaune dobijen donacijom (inventarni broj 260.).

Botaničke zbirke

- Ukupno je prikupljeno 1410 primjeraka biljnog materijala. Pri tome je za Herbarijsku zbirku prikupljeno i inventirano 925 primjeraka pod 91 inventarnim brojem (INV 1177-1268), za Zbirku mokrih preparata kormofita 185 primjeraka pod 7 inventarnih (INV 32-39) brojeva te 300 primjeraka pod 56 inventarnih brojeva (INV 179 – 235) za Zbirku uzoraka biljnih tkiva. Herbarijska zbirka sada ima ukupno 1268 inv. brojeva s ukupno 9.054 primjerka. Posebnu važnost imaju tipovi biljnih taksona (slika 4.) te cjelovito prikupljeni biljni rodovi.

- Herbarijska zbirka je 2009. g. registrirana pri svjetskom registru herbarijskih zbirki Index Herbariorum (<http://sweetgum.nybg.org/ih/herbarium.php?irn=157889>)

6.3. Revizija građe

Geološko-paleontološka građa

Paleontološkom obradom i revizijom obuhvaćano je 20 primjeraka fosilnih puževa i školjkaša neogenske starosti s nalazišta Lapugy (Mađarska) iz G03 Opće paleontološke zbirke pri čemu je 13 vrsta revidirano.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Znanstveni skup: QUAVER 2009 – Quaternary Vertebrate Research Group.
- Jadranka Mauch Lenardić and Koraljka Klepač (2009): *Late Pleistocene Alpine Marmot Marmota marmota (LINNAEUS, 1758) (Sciuridae, Rodentia, Mammalia) from some Croatian sites.* – University of Bradford, Velika Britanija. – postersko priopćenje (poslano po koautorici).
- Koautor posterskog priopćenja na kongresu "International Conference on Evolutionary Ecology of Fishes. Diversification, Adaptation and Speciation.", 23.-25. studenog, Berlin, Njemačka.
- Stručni skup: Što nam se zbiva u moru i priobalju PGŽ: Rijeka, 20.11.2009. Milvana Arko-Pijevac: Procjena ekološkog stanja akvatorija kvarnerskog područja. Organizacija JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ i Njemačko društvo za tehničku suradnju (GTZ).
- Invazivne alge u Jadranu, Milvana Arko-Pijevac; Okrugli stol - *Plavi dan* u organizaciji Pomorske škole Bakar

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- Modrić, Ž. (2009). Vegetacijske i ekološke značajke creta na Trsteniku (Gorski kotar, Hrvatska). Magistarski rad. Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Biološki odsjek. 114 str., Zagreb.

- Surina, B. & Modrić, Ž. (2009). Kartiranje flore Parka prirode Učka (kvadrati: 0651/324, 0651/322, 0651/144, 0651/143, 0651/141, 0751/312, 0751/314, 0751/321, 0751/323). Prirodoslovni muzej Rijeka, 21 str. + tabela, Rijeka.
- Surina, B. & Modrić, Ž. (2009). Stručna podloga za proglašenje Obruča regionalnim parkom – Flora i vegetacija Trstenika i Paklena. Prirodoslovni muzej Rijeka, 35 str., Rijeka.
- Arko-Pijevac, M., Č. Benac, M. Kirinčić, M. Kovačić, B. Kružić, Ž. Modrić, A. Radalj i B. Surina, 2009. Biološka i geološka valorizacija kopnenog i morskog dijela otočja Prvić, Sv. Grgur i Goli, PMR, Rijeka, 113 str.

6.8. Stručno usavršavanje

- Željka Modrić je 10. studenog 2009. stekla zvanje višeg kustosa.
- Terenski rad i rad na herbarijskoj zbirci doc. dr.sc. Boštjana Surine s kolegom prof. dr. Halilom Čakanom s Botaničkog instituta Sveučilišta u Adani (Turska).

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- Kustosica biocenolog je pružila konzultacije za: izradu 3 maturalna rada; jednog seminara za studenta Pomorskog fakulteta; za natjecanje Srednje kemijske škole u Globe projektu; za sadržaj organizacije Plavog dana; za istraživanja posidonije te desetak ostalih informacija građanima.
- Kustos geolog-paleontolog obavio je posao mentora apsolventu geologije pri izradi seminarskog rada i pri praktičnom radu u geološkim zbirkama Muzeja.
- Kustos karcinolog pružio konzultacije za 1 magistarski rad i 1 doktorsku disertaciju, te 12 stručnih pomoći i informacija građanstvu.
- PMR je, kao predstavnik muzeja druge razine matičnosti prirodoslovnih muzeja u sklopu nacionalne muzejske mreže, pružio konzultantsku pomoć Muzeju Grada Crikvenice u osnivanju svoje prirodoslovne zbirke i konstituiranju samog muzeja te Muzeju lovstva, šumarstva i ribarstva u Brodu na Kupi pomoć pri investicijskom opremanju postava.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- Obavljeno je 9 recenzija znanstvenih članaka za inozemne časopise i 2 recenzije poglavlja u knjizi grupe autora inozemnog izdavača (kustos ihtiolog i samostalni istraživač biolog).
- Samostalni istraživač dr. sc. Boštjan Surina izabran u "editorial board" CC časopisa *Organisms diversity and evolution*.
- Obavljeni su urednički poslovi za knjigu *The Biology of Gobies*. Editors: R.A. Patzner, J.L. Van Tassell, M. Kovacic & B.G. Kapoor. Publisher: Science Publishers Inc.
- Obavljeni su urednički poslovi za Zbornik "Prirodoslovna istraživanja riječkog područja II", 11 recenzija radova (samostalni istraživač biolog i kustosica pedagog).
- Kustosica biocenolog kao član Uredništva časopisa *Museologica informatica* sudjelovala na 2 sastanka.
- Kustos geolog-paleontolog obavio je uredničke poslove za CD-ROM na temu "Geološka građa riječke regije".
- Izvršene su recenzije i ispravci pristiglih radova za *Zbornik Prirodoslovna istraživanja riječkog područja II*. Urednici Milvana Arko-Pijevac i Boštjan Surina izvršili su potrebnu komunikaciju s recenzentima i autorima za 43 pristigla rada te pripremili Zbornik za prijelom i tisak.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Djelatnici Muzeja članovi su raznih strukovnih organizacija: ICOM-a, Hrvatskog muzejskog društva, Hrvatskog biološkog društva, Hrvatskog geološkog društva, Hrvatskog botaničkog društva, Hrvatskog ronilačkog saveza, Međunarodnog ihtiološkog društva, Francuskog ihtiološkog društva, Međunarodnog udruženja BIOMARE.
- Prirodoslovni muzej Rijeka član je CASTEXA - mreže europskih prirodoslovnih muzeja, podružnica je Hrvatskoga biološkog društva i pridruženi član Hrvatskog ronilačkog saveza.

6.12. Informatički poslovi Muzeja

Stalno održavanje web stranica podrazumijeva unošenje obavijesti i fotodokumentaciju svih događanja u Muzeju. Omogućeno je online pretraživanje inventarne knjiga Muzeja i knjižnog fonda.

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

13 znanstvenih projekata / tema:

- Tema: Fossilna fauna otoka Raba

Nositelj projekta: Prirodoslovni muzej Rijeka

- Tema: Planinski svizac – *Marmota marmota* (LINNAEUS, 1758) (Sciuridae, Rodentia)

Nositelj projekta: Prirodoslovni muzej Rijeka u suradnji sa Zavodom za paleontologiju i geologiju HAZU Zagreb. Rezultati istraživanja prezentirani su na znanstvenom skupu QUAVÉR 2009, Bradford, Velika Britanija. Odlukom o posebnim priznanjima THE QUAVÉR COMMITTEE 2009 rad je nagrađen drugom nagradom.

- Tema: Procjena sastavnica zajednice slatkovodnih riba u odnosu na oštećenja staništa (projekt MZOŠ-a 119-1782739-1233)

Nositelj projekta: Milorad Mrakovčić, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb

- Tema: Gospodarenje i bioraznolikost živih bogatstava u hrvatskom priobalju (projekt MZOŠ-a 001-0013077-0844)

Nositelj projekta: Jakov Dulčić, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split

- Tema: Biološka valorizacija podmorja otoka Unije s prijedlogom uspostavljanja zaštićenog područja

Nositelj projekta: Prirodoslovni muzej Rijeka

- Tema: Ekologija i biološka raznolikost glavoča Jadrana

Nositelj projekta: Prirodoslovni muzej Rijeka i Sveučilište u Salzburgu (bilateralni austrijsko-hrvatski projekt)

- Tema: EuroEast - Biogeographic Relationships Among the Mountain Ranges of Europe, Middle East and Asia: Evolution, Phylogeny and Phylogeography of the Genus *Wulfenia*.

Nositelj projekta: Prirodoslovni muzej Rijeka

- Tema: Projekt međunarodne suradnje s Albanijom "Flora exiccata Bertisceae u zbirka Prirodoslovnog muzeja Rijeka (Hrvatska) i Sveučilišta u Skadru (Albanija): kritična obrada bogate prirodne i kulturne baštine"

Nositelj: Prirodoslovni muzej Rijeka

9. Tema: Projekt međunarodne suradnje s Turskom "Prirodna baština u zbirka Prirodoslovnog muzeja Rijeka i Sveučilišta u Turskoj: povezivanje Balkanskog poluotoka i Bliskog istoka na primjeru kritičke obrada bogatog herbarskog materiala biljnog roda *Wulfenia*"

Nositelj: Prirodoslovni muzej Rijeka

- Tema: Istraživanje i kartiranje flore Parka prirode Učka

Nositelj: Prirodoslovni muzej Rijeka

- Tema: Istraživanje i kartiranje flore i vegetacije budućeg regionalnog parka Obruč

Nositelj: Prirodoslovni muzej Rijeka

- Tema: Istraživanje flore, vegetacije, ekologije i hidrologije cretova Hrvatske

Nositelj: Prirodoslovni muzej Rijeka

- Tema: Kartiranje morskih staništa Kvarnera prema Natura2000 klasifikaciji

Nositelj: Prirodoslovni muzej Rijeka

7.2. Publicirani radovi

Publicirani znanstveni radovi u CC časopisima (8)

- Kovačić, M. i M. La Mesa, 2008: Feeding ecology of de Buen's goby in the Adriatic Sea. *Vie et Milieu*, 58 (3/4): 249-256.
- Kovačić, M. i S. Engin, 2009: First record of the zebra goby, *Zebrus zebrus* (Gobiidae), in the Black Sea. *Cybium*, 33:83-84.
- Mejri, R., M. Kovačić, O.K. Ben Hassine. 2009. First record of *Pomatoschistus marmoratus* (Gobiidae) on the Tunisian coast. *Cybium*, 33: 171-172.
- Kovačić, M. i R. Patzner, 2009. Reidentification of *Buenia* specimens (Gobiidae) from Banyuls-sur-Mer (France, western Mediterranean). *Cybium*, 33: 175-176.
- Šanda, R. i M. Kovačić. 2009. First record of *Gobius couchi* (Gobiidae) in the Ionian Sea. *Cybium*, 33: 249-250-254.
- Lakušić D, Rakić T, Stefanović S, Surina B, Stevanović V (2009) *Edraianthus x lakusicii* (Campanulaceae) a new intersectional natural hybrid: morphological and molecular evidence. *Plant Systematics and Evolution*, 280, 77-88.
- Surina B, Rakić T, Stefanović S, Stevanović V, Lakušić D (2009) One new species of the genus *Edraianthus*, and a change in taxonomic status for *Edraianthus serpyllifolius* f. *pilosulus* (Campanulaceae) from the Balkan Peninsula. *Systematic Botany*, 34, 602-608.
- Sabovljević M, Lakušić D, Surina B (2009) *Cyrtomnium hymenophylloides* (Huebener) T. J. Kop. *Journal of Bryology*, 31, 203.

Publicirani znanstveni radovi u časopisima s međunarodnom recenzijom (5)

- Kovačić, M., 2008: The key for identification of Gobiidae (Pisces: Perciformes) in the Adriatic Sea. *Acta Adriatica* 49 (3): 245-254.
- Dulčić, J.; Kovačić, M.; Dragičević, B.. 2009. Range extension and additional records of the yellowmouth barracuda, *Sphyaena viridensis* (Actinopterygii: Perciformes: Sphyaenidae) in the eastern Adriatic Sea. *Acta Ichthyologica et Piscatoria*, 39 (1); 59-61.
- Šanda, R. i M. Kovačić. 2009. Freshwater gobies in the Adriatic drainage basin of the Western Balkans. *Annales Ser. hist. nat.* 19 (1): 1-10.
- Surina B, Wraber T (2009) *Wulfenia carinthiaca* Jacq. (Plantaginaceae) in Europe: how many taxa are there? In: 5th Balkan Botanical Congress. Book of Abstracts. The 80 th

anniversary of the publication of Turrill's "Plant life of the Balkan Peninsula" (ed. Stevanović V), p. 26. Faculty of Biology, University of Belgrade, Belgrade.

- Surina B, Vreš B (2009) The association *Drepanoclado uncinati*-*Heliospermetum pusilli* (*Arabiditalia caeruleae*, *Thlaspietea rotundifolii*) in the Trnovski gozd plateau (Slovenia, NW Dinaric Mts). *Hacquetia*, 8, 31-40.

Publicirani znanstveni radovi u časopisima s domaćom recenzijom (0)

7.3. Znanstveno usavršavanje

- Željka Modrić završila je poslijediplomski znanstveni studij na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 21. srpnja 2009. g., obranivši znanstveni magistarski rad na temu "Vegetacijske i ekološke značajke creta na Trsteniku (Gorski kotar, Hrvatska)" te stekla akademski stupanj magistra prirodnih znanosti, znanstvenog polja biologija (smjer ekologija).
- Nastavak poslijediplomskog doktorskog studija na Pomorskom fakultetu u Rijeci, za dokumentaristu.
- Nastavak doktorskog studija oceanologije na PMF-u u Zagrebu, za kustosa karcinologa.
- Nastavak poslijediplomskog studija ekologije na PMF-u u Zagrebu, za kustosa biocenologa.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- *Fossil Art*

Autor izložbe: prof. dr. sc. A. Seilacher – svjetski poznati geolog i sedimentolog, Geologisches Institut, Universität Tübingen, Njemačka. Kustosica izložbe: Koraljka Klepač; likovni postav: Boris Cimaš; tehnički postav: Lino Medošević, Borut Kružić, Mauro Matešić; računalni prikaz: Koraljka Klepač i Borut Kružić.

Vrsta izložbe: autorska, monografska

Organizacija: u suradnji Prirodoslovnog muzeja Rijeka, Hrvatskog prirodoslovnog muzeja i Hrvatskog geološkog instituta iz Zagreba realizirana je međunarodna pokretna izložba "Fossil

Art". U Hrvatskoj je izložba gostovala u Zagrebu i Rijeci. Prethodno postavljena u Kanadi, Brazilu, Japanu i Europi (Njemačka, Danska, Švedska, Norveška, Poljska itd.), ova izložba svjetskog značaja u Hrvatskoj je izazvala veliku pozornost javnosti.

Usluga prostora: Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja, Rijeka (1.8.-15.9.2009.).

Opseg: 37 izložaka (cca120x220 cm)

Površina prostora: 300 m²

Tema: Ihnofosili – tragovi izumrlih organizama koji predstavljaju trag napora određenog živog bića za preživljavanjem tijekom geološke prošlosti, a istovremeno su impresivni umjetnički doživljaj organskih oblika. Na 37 panoa, pomoću golemih odljevaka slojnih ploha koje nose kamenotisak pradavnih živih bića koja su u njih utisnula tragove svojih aktivnosti u vječnosti nestalih vremena, ova znanstvena geološka izložba u najboljoj tradiciji povezuje znanost i umjetnost. Objašnjenja, što zapravo jest pojedini izložak, kada i kako je nastao u prirodi i koje mu je znanstveno značenje, opisani su u bogato opremljenom katalogu (na engleskom jeziku). Izložba je bila popraćena deplijanom i plakatom na hrvatskom jeziku.

Značaj i korisnici: izložba je pobudila veliki interes znanstvene i ne-znanstvene javnosti jer je istovremeno prikazala rezultate znanstvenog istraživanja ihnofosila i drugih taložnih tekstura, i pružila doživljaj umjetnosti u njihovoj prezentaciji (slika 5.).

Otok RAB – sto milijuna godina geološke prošlosti

Autorica izložbe: Koraljka Klepač; design izložbe i kataloga: Branko Lenić; računalni prikaz: Koraljka Klepač i Borut Kružić

Vrsta izložbe: autorska, monografska, prirodoslovna

Organizacija: Prirodoslovni muzej Rijeka i Pučko otvoreno učilište Rab

U prostoru: Galerija Knežev dvor, Rab (30.9. - 15.10.2009.).

Opseg: 125 izložaka (10 vitrina 60x60x80 cm, diorama 120x60x60 cm), 23 panoa (70x100 cm)

Površina prostora: 120 m²

Tema: nastanak, geološka građa i razvitak otoka Raba prikazani su u podtemama: Jadranska karbonatna platforma i postanak otoka Raba; Stratigrafski i litološki prikaz građe otoka (Geološka karta Raba); Tektonska građa otoka; Stadiji razvitka – kredni platformski karbonati, kredno-paleogenski kopneni talozi, paleogenski karbonatni i klastični talozi; Kvartarni talozi; Poluotok Lopar – zaštićeni geomorfološki spomenik prirode. U 10 vitrina i otvorenoj diorami

bilo je izloženo 125 predmeta – originalnih uzoraka karakterističnih stijena i fosila iz geoloških razdoblja gornje krede (rudisti, puževi – starost 100 do 90 milijuna godina) i paleogena (foraminifere, puževi, školjkaši, ježinci, koralji – starost 45 milijuna godina), koji dokumentiraju geološku petrografsku građu otoka i starost sedimenata. Geološki važni lokaliteti i otkriveni fosili prikazani su na fotografijama i tumačeni crtežima i opisima na 23 panoa. Izložbu dopunjuju: računalna prezentacija geomorfološki važnih predjela otoka i karakterističnih mikro i makrofosila. Izložba je bila popraćena deplijanom i plakatom.

Značaj i korisnici: edukacija domaće javnosti i upoznavanje stranih turista s vrijednostima geološke prirodne baštine otoka Raba i potrebi njenog očuvanja. Cilj je senzibilizirati nadležne službe i povećati zauzetost domaćih žitelja za utemeljenje muzeja prirodnina otoka Raba (slika 6.).

- Prilikom otvaranja novog Prirodoslovnog muzeja Dubrovnik od 16.-18.3. postavljena je izložba *Sačuvane prirodne ljepote Jadranskog mora*, autorice Milvane Arko-Pijevac. Autor multimedijalne prezentacije Borut-Kružić (slika 7.).
- U Zadru je od 13.7.-30.8.2009. u Gradskoj Loži postavljena izložba *Prirodna baština otoka Suska*. Autori izložbe su Milvana Arko-Pijevac, Željka Modrić i Boštjan Surina. Autor multimedijalne prezentacije Borut Kružić (slika 8.).
- U sklopu manifestacije "Noć muzeja '09" otvorena je izložba *Voga, resa i svilina – morske cvjetnice otoka Krka*, autorice Buge Berković i stručnog suradnika Marina Kirinčića. Izložba je imala za cilj predstaviti dio bogate prirodne baštine podmorja otoka Krka. Osim samog predstavljanja publici, izložba je rađena s potrebom senzibiliziranja lokalnog stanovništva po pitanju ugroženosti i zaštite osjetljivih zajednica morskih cvjetnica (slika 9.).
- *Darwin now - Darwin danas*

Organizacija izložbe: British Councila, Udruga Zlatni rez i Prirodoslovnog muzeja Rijeka

Mjesto i vrijeme održavanja: Hrvatski kulturni dom, Strossmayerova 1, Rijeka 20. listopada - 24. studenog 2009.

Površina izložbenog prostora: 100 m²

Otvorenje izložbe: 20. listopada 2009., 12:00 - 13.00

Postav i organizacija programa u Rijeci: Milvana Arko-Pijevac, Borut Kružić i mr. sc. Željka Modrić

Izvođenje radionica i vodstva: mr. sc. Željka Modrić i Milvana Arko-Pijevac

Izložba je realizirana u Rijeci u organizaciji British Councila, Udruge Zlatni rez i Prirodoslovnog muzeja Rijeka, a prikazuje podrijetlo Darwinove knjige, ocrtava njegove središnje ideje i objašnjava kako one opstaju u srži suvremenih istraživanja u biologiji i medicini. Izložba se sastojala od 8 cjelina u kojima se iznose podaci o biografiji Darwina, njegovom putovanju brodom Beagle, njegovim zapažanjima, komunikaciji sa znanstvenicima širom svijeta, odluci da objavi svoja istraživanja i značaju i potvrdi njegovih saznanja u modernoj biologiji.

Charles Darwin i njegova knjiga O podrijetlu vrsta putem prirodnog odabira postali su simbolima nove evolucijske biologije. Charles Darwin, rođen 1809, imao je 50 godina kad je objavio vjerojatno najpoznatije znanstveno djelo ikad napisano. Stoga, 2009. g. obilježavamo dvjestogodišnjicu njegova rođenja, kao i 150 godina od prve objave njegove knjige (slika 10.).

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Priređen je reprint plakata tablice Razdoblja Zemljine prošlosti (Geological time table) na hrvatskom i engleskom jeziku. Novo izdanje je ažurirano prema podacima ICS-a (International Commission on Stratigraphy) za 2009/10 g. (300 kom.)

10.3. Elektroničke publikacije

- U produkciju je predan interaktivni dvojezični (hrv./engl.) CD-ROM *Geološka građa riječke regije*. Dijelovi CD-ROM-a prilagođeni su za Earth Cach Sites na Internetu.
- Pripremili su se prilozi i dano je u produkciju dopunjeno i prošireno izdanje interaktivnog CD-a *Kukci*, s djelatnicima Prirodoslovnog muzeja iz Ljubljane. CD će sadržavati

virtualni posjet Prirodoslovnom muzeju Rijeka. Na taj način pružiti ćemo mogućnost posjeta muzeju ljudima koji su iz bilo koga razloga spriječeni posjetiti ga uživo.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

U muzeju je održano ukupno 85 stručnih vodstava (od toga 17 za djecu predškolskog uzrasta, 56 za osnovnoškolske grupe, 7 za srednjoškolske grupe te 5 za ostale grupe posjetitelja). Od toga je kustos voditelj muzejske edukacije održao je ukupno 74 stručnih vodstava, ravnatelj 6, a kustos biocenolog 5 vodstava.

11.2. Predavanja

U organizaciji Muzeja i vanjskih suradnika održano je 31 stručno predavanje i prezentacija, od čega su 24 održali stručnjaci Muzeja (kustos biocenolog 11 (za aktiv profesora biologije, instruktore ronjenja, turističke zajednice, studente medicinskog fakulteta), samostalni istraživač biolog 4, kustos voditelj muzejske edukacije 6, ravnatelj 2 (za studente upravnog prava i u sklopu Akter festa), kustos geolog-paleontolog 1 (prezentaciju na temu "Geološka građa otoka Raba" u organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Rab), a 7 vanjski predavači. Kustos ihtiolog održao predavanja u Centru za istraživanje mora Instituta Ruđer Bošković u Rovinju na kolegiju "Kralješnjaci mora" za studente smjera Znanost o moru Sveučilišta u Puli.

11.3. Radionice i igraonice

Kustos voditelj muzejske edukacije je održao je ukupno 49 radionica u prostorima Muzeja ili na terenu. U sklopu projekta prirodoslovnih spoznajno-istraživačkih radionica u suradnji s Dječjim vrtićem Rijeka PPO Maestral CPO "Delfin", održano je 7 radionica za djecu predškolskog uzrasta u prostoru Muzeja, te 1 izlet o trošku roditelja u pratnji kustosa pedagoga. Projektom "Mala škola prirodoslovlja" u suradnji s Domom mladih Rijeka tijekom školske godine 2009/10.

obuhvaćeno je 15-ero djece učenika četvrtih razreda škola s područja grada Rijeke. Tijekom 2009. g. održano je ukupno 28 radionica te tri izleta (Pula, Selce, Zvezdarnica).

Za program Festivala znanosti i Male škole prirodoslovlja održane su 2 radionice.

11.4. Ostalo

Prirodoslovni muzej Rijeka sudjeluje u mnogim akcijama popularizacije prirodoslovlja i prirodne baštine, kao i popularizacije muzejske struke. Muzej je s programima i izložbama sudjelovao u akcijama Noć muzeja, Festival znanosti, obilježavanju Međunarodnog dana muzeja i na sajmu Nautica 2009 u organizaciji Riječkog sajma.

- Povodom sudjelovanja u akciji Noć muzeja koju na području Hrvatske organizira HMD, dana 30.01.2009.g. Prirodoslovni muzej Rijeka realizirao je cjelodnevni program za sve uzraste publike (projekcije filmova, radionice, predavanja na temu noćnih životinja i onih prilagođenih mraku, otvorenje izložbe i video konferenciju, nastup pop glazbene grupe Atmosferic i nagradnu igru) (slika 11.).

Program:

Petak, 30.1.2009.

09.00 - 01.00: Besplatan ulaz i Noćna nagradna igra za sve posjetitelje

19.00 - 21.00:

Predavanja:

- Doc. dr.sc. Mladen Kučinić: "Čudesni svijet noćnih leptira"

- Marin Grgurev: "Šišmiši noćni lovci"

- Dr. Sc. Petar Kružić: "Duboko modro more"

Otvorenje izložbe *Voga, resa i svilina – morske cvjetnice otoka Krka*, autorica: Buga Berković, stručni suradnik: Marin Kirinčić

21.00 - 22.00: Atmospheric - koncert

22.00 – 22.30: Izvlačenje dobitnika Noćne nagradne igre

22.30 - 23.30: Atmospheric – koncert

Druženje uz kuhano vino i fritule

- Festival znanosti

Prirodoslovni muzej Rijeka suorganizator je Festivala znanosti. Program je organizacijski vodila članica organizacijskog odbora FZ-a. Dana 21.4. program se održavao od 9-24 sata u Muzeju, HKD-u i na terenu. Održane su radionice, projekcije filmova, terenski izlazak na more u suradnji s Pomorskom školom Bakar i demonstraciju podvodne robotike djelatnika FER-a. U nastavku održavanja FZ-a 20 .listopada otvorena je izložba Darwin danas, s nizom radionica koje je vodila mr.sc. Željka Modrić. Održana je i videokonferencija između Zagreba, Rijeke i Oxforda koju je vodio dr.sc. Boštjan Surina i tehnički omogućio Borut Kružić (slika 12.).

Program:

Nastavak Festivala znanosti u listopadu 2009.

Program

Hrvatski kulturni dom, Strossmayerova 1, Rijeka

Utorak, 20. listopada 2009.

12:00 - 13:00: Otvorenje izložbe

21. travnja 2009.			
9.00	VV*	Isplovljavanje	Isplovljavanje m/b Vila Velebita II s Gata Karoline Riječke
10.00 – 11.00	VV*	Radionica	Metodika istraživanja podmorja primjenom robotike, voditelj: Matko Barišić
11.30 – 12.30	VV*	Radionica	Navigacijski sustav broda i izračunavanje točne pozicije broda, voditelj: Gordan Papeš
12.30 – 13.30	VV*	Radionica	Globalni pomorski sustav: Kako izbjeći pogibelji i osigurati sigurnost broda, voditelj: Leon Vučina
13.30 – 14.30	VV*	Projekcija, radionica	Stručni komentar životnih zajednica morskoga dna snimljenih robotronilicom, određivanje sakupljenih vrsta algi po grupama pomoću determinacijskih listova, voditelj: Milvana Arko-Pijevac
15.00	VV*	Pristajanje	Pristajanje m/b Vila Velebita II na Gat Karoline Riječke
09.00 – 10.00	PMR	Projekcija filma	Kako je postao život
10.30 – 11.30	PMR	Projekcija filma	Život na Zemlji
12.00 – 14.00	PMR	Radionica	Fosili, voditeljica Željka Modrić
14.30 – 16.00	PMR	Prezentacija	SCINEMA – putujući festival znanstvenoga filma
17.00 – 18.00	HKD	Predavanje	Bojan Žagrović: Proteini – igračke u rukama evolucije
18.00 – 19.00	HKD	Predavanje	Tomislav Domazet Lošo: Metoda genomske filostratigrafije i njezino značenje za evoluciju
19.00 – 20.00	HKD	Predavanje	Steve Jones: Darwin's Island
20.30 – 21.30	HKD	ZnaK	Evolucija i porijeklo čovjeka, sudionici: Steve Jones, Tomislav Domazet Lošo, Bojan Žagrović, Petar Tomašić
21.30 – 24.00	HKD	Pričaonica	Druženje uz koktel iznenađenja i glazbu

Četvrtak, 19. studenog 2009.

18.00 -18.15: Videokonferencija: dr. sc. Marc Chase i doc.dr.sc. Bostjan Surina: "Classical" systematics vs. molecular systematics: is morphology and anatomy really at odds with molecules in estimating phylogenetic relationships?

18.15 - 19.15: Predavanje: doc.dr.sc. Boštjan Surina: Problemi evolucije i nastanka vrsta u teoriji i praksi.

Utorak, 24. studenog 2009.

10.00- 11.00: Zatvaranje izložbe uključivanjem video linkom s Londonom u središnju proslavu rada tima na popularizaciji darwinovog djela.

- 3. Povodom međunarodnog dana Muzeja, dana 16.5.2009. Prirodoslovni muzej Rijeka organizirao je botaničku šetnju šarenim travnjacima visokog liburnijskog krša od podno Kamenjaka do malog Platka uz stručno vodstvo.
- Prirodoslovni muzej Rijeka sedmu godinu za redom učestvuje na Sajmu Nautica. Na površini od stotinjak četvornih metara prezentirana je djelatnost muzeja kroz izložbu fotografija i multimedijalni prikaz djelatnosti i muzejske produkcije (slika 13.).

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Press

- U dnevnim tiskovinama objavljen je 31 članak o PMR-u i dato 18 intervju.
- Novi list je oglašiva na polovici stranice tijekom kolovoza 2009. dnevno popularizirao izložbu *Fossil Art*, te isto tako popratio manifestaciju Festival znanosti.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Djelatnici PMR-a na traženje predstavnika medija i povodom obilježavanja određenih datuma, muzejskih događanja i aktivnosti dali su 20 izjava za radio i televiziju.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

- U okviru marketinške djelatnosti nabavljeni su razni reklamni materijali.
- Napravljene su izmjene i dopune muzejskog internet portala na adresi www.prirodoslovni.com. Nadopunjen je tisak CD-ROMova u izdanju PMR-a.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

- Broj prema prodanim ulaznicama: 7.870
- Broj posjetitelja ostalih događanja: 3.000
- Broj posjetitelja www. stranica: 32.060
- Broj posjetitelja na sajmu Nautika: 11.600

Ukupan broj posjetitelja: 54.530

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

- Ministarstvo kulture RH i Ministarstvo znanosti RH: 14,4 %
- Lokalna samouprava:
 - Primorsko-goranska županija (program 81,2 % + investicije 18,8 %): 45,2 %
 - Grad Rab: 3,5 %
- Vlastiti prihod
 - EU-Projekt Marie Curie: 0,1 %
 - DZZP: 6,1 %
 - Javna ustanova Park prirode Učka: 2 %
 - Javna ustanova Priroda: 2,6 %
 - Prenesena sredstva iz 2008. (EU, Grad Rab, IOR Split, MZRH,...): 17,5 %
 - Vlastita sredstva (ulaznice, prodaja knjiga i suvenira,...): 7,8 %
 - Kamate: 0,1 %

15.2. Investicije

Primorsko-goranska županija: 101.057,00 kn

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

U suradnji s udrugom "I djeci s ljubavlju" potpomognuta je izrada tradicionalnog kalendara u humanitarne svrhe. PMR je dobio zahvalnicu za velikodušnu pomoć i potporu Dobrotvornog instituta Hrvatske.